

Verksamhetsberättelse för år 2006

1 Nämndens uppgifter och organisation

Registernämnden har till uppgift att i ärenden om registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627) pröva frågor om utlämnande av

1. uppgifter från register som omfattas av lagen (1998:620) om belastningsregister,
2. uppgifter från register som omfattas av lagen (1998:621) om misstankeregister,
3. uppgifter från register som omfattas av polisdatalagen (1998:622), och
4. övriga uppgifter som Rikspolisstyrelsen och Säkerhetspolisen behandlar enligt polisdatalagen om de inte ingår i en förundersökning eller särskild undersökning i kriminalunderrättelseverksamhet.

Nämnden skall pröva frågor om utlämnande av uppgifter även i sådana fall som avses i 10 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m.

Nämnden skall vidare granska Säkerhetspolisens behandling av uppgifter enligt polisdatalagen, särskilt med avseende på 5 § i den lagen.

Från och med den 1 oktober 2006 har nämnden tillförts en ny arbetsuppgift, nämligen att fatta beslut om kvalificerad skyddsidentitet när det är polisen som ansöker om sådana enligt lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter. Nämnden prövar i dessa fall även andra frågor som hör till ärenden om kvalificerade skyddsidentiteter.

Bestämmelser för nämndens verksamhet finns framför allt i de ovannämnda författningarna samt i säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) och förordningen (2006:1076) med instruktion för Registernämnden. I stället för sistnämnda författning gällde före den 1 oktober 2006 förordningen (1996:730) med instruktion för Registernämnden.

Nämnden har från och med den 1 oktober 2006 delats upp på två avdelningar. På andra avdelningen handläggs ärenden om kvalificerade skyddsidentiteter. Övriga frågor handläggs på första avdelningen.

2 Nämndens sammansättning

Nämnden har under tiden den 1 januari – 30 september 2006 bestått av tidigare kammarrättspresidenten Anitha Bondestam, ordförande, lagmannen Sten Falkner, vice ordförande, riksdagsledamöterna Susanne Eberstein och Ola Sundell, advokaten Susanne Feinsilber och byråchefen vid Åklagarmyndigheten Stefan Johansson. Från och med den 1 oktober har tidigare generaldirektören Anders Eriksson varit ordförande och Sten Falkner fortsatt varit vice ordförande. Dessa båda har varit ledamöter på såväl första som andra

avdelningen. Första avdelningen har från och med samma dag i övrigt bestått av Susanne Eberstein, Ola Sundell, Susanne Feinsilber och Stefan Johansson. Andra avdelningen har som ledamöter utöver ordföranden och vice ordföranden haft rättschefen vid Skatteverket Vilhelm Andersson, tidigare landshövdingen Gerd Engman och journalisten Ewonne Winblad.

3 Nämndens verksamhet under året

Under tiden 1 januari – 30 september 2006 har Registernämnden hållit 14 sammanträden. Därefter intill årets utgång har första avdelningen i nämnden hållit sex sammanträden. Föredragningar av registerkontrollärenden för ordföranden eller vice ordföranden har därutöver ägt rum vid 46 tillfällen.

Nämndens andra avdelning har under fjärde kvartalet 2006 sammanträtt två gånger. Därutöver har ordföranden vid ett tillfälle ensam beslutat i ett ärende där fara i dröjsmål förelåg.

En gång, den 4 oktober 2006, har nämndens båda avdelningar haft ett gemensamt sammanträde, varvid bland annat ny arbetsordning för nämnden antagits.

Under året har nämnden avgivit sex remissvar (se nedan) och även yttrat sig över ett flertal delningar med författningsförslag som berör eller har anknytning till nämndens verksamhet. Nämndens första avdelning har vidare genomfört en inspektion avseende de nyregistreringar som skett på författningsskyddets område i Säkerhetspolisens centralregister under en månad 2006. Nämnden har också under våren 2006 genomfört besök och granskning vid Säkerhetspolisens enhet i Luleå.

Säkerhetspolisen har tillhandahållit kanslistöd åt nämnden. Kanslistödet har för normalförhållanden varit tillräckligt. Kansliresurserna för registerkontrollverksamheten har dock tidvis varit ansträngda på grund av sjukfall.

Under fjärde kvartalet 2006 har en översyn skett av nämndens arkiv. I samband därmed har det utarbetats en arkivbeskrivning och en arkivförteckning för nämnden.

4 Arbetet vid nämnden

4.1 Uppgifter som handläggs vid första avdelningen

4.1.1 Allmänt

De uppgifter som nämnden handlägger vid första avdelningen har nämnden haft i mer än tio år. Rutinerna är väl inarbetade. Trots att antalet inkomna ärenden ökat har nämnden kunnat klara sina uppgifter på detta område utan att det uppstått några balanser. Det kanslistöd som Säkerhetspolisen har tillhandahållit har varit tillräckligt.

4.1.2 Registerkontrollärenden

Under år 2006 kom 60.455 registerkontrollärenden in till nämnden, vilket är en minskning i förhållande till år 2005 (65.826). Vidare har nämnden handlagt 565 s.k. spontanärenden,

d.v.s. ärenden i vilka Säkerhetspolisen fått kännedom om att uppgift har tillförts polisregister beträffande en person som tidigare har registerkontrollerats (29 § säkerhetsskyddsförordningen). Spontanuppföljningar sker sedan april 2003 kontinuerligt och automatiskt enligt ett särskilt dataprogram. Antalet spontanärenden har därför mer än fördubblats sedan år 2002 (200). Även i förhållande till år 2005 har antalet spontanärenden ökat från 508 till 565.

När uppgifter om en omfrågad person förekommer i registren gör Registernämnden alltid en individuell bedömning huruvida uppgifterna kan antas ha betydelse för prövning av den kontrollerades pålitlighet från säkerhetssynpunkt enligt 24 § säkerhetsskyddslagen (relevansprövning). Enligt 25 § säkerhetsskyddslagen skall Registernämnden, innan utlämning sker av en uppgift som kommit fram vid registerkontroll eller särskild personutredning och som nämnden funnit anledning att lämna ut, ge den som uppgiften avser tillfälle att yttra sig (kommunicering). Undantag gäller för uppgift som omfattas av sekretess i förhållande till den enskilde enligt annan bestämmelse än 7 kap. 17 § sekretesslagen (1980:100). Under år 2006 har undantag från kommuniceringsskyldigheten gjorts i två ärenden.

Registernämnden har under 2006 haft särskilda överläggningar med Försvarsmakten angående verksamheten med registerkontroll avseende anställda inom Försvarsmakten.

I den följande tabellen finns statistiska uppgifter avseende registerkontrollärendena.

Tabell

En uppställning över arten av de senaste fem årens registerkontrollärenden

	2002	2003	2004	2005	2006
1. Sammanlagda antalet inkomna ärenden	63.024	56.815	57.605	65.826	60.455
2. Antalet personer som har varit föremål för kontroll (dem som det har begärts registerkontroll i fråga om samt, när det gäller säkerhetsklasserna 1 och 2, makar eller sambor) varav	66.030	60.214	60.812	69.585	64.738
män			48.167	51.511	48.478
kvinnor			12.645	18.074	16.260
3. Antalet ärenden fördelade på olika kategorier					
a) i fråga om säkerhetsklass 1	292	322	355	299	388
b) " 2	3.880	4.301	4.074	5.089	5.709
c) " 3, inkl. väktare	46.969	39.825	41.364	45.668	40.696
d) enligt 14 § säkerhetsskyddslagen (terroristkontroll)	11.429	11.868	11.366	14.383	13.242
e) enligt 15 § säkerhetsskyddslagen (främmande stat m.m.)	454	499	446	387	420
Summa ärenden under 3	63.024	56.815	57.605	65.826	60.455
4. Antalet ärenden fördelade på framställningar som rör försvaret och på framställningar som rör andra myndigheter m.m.					
a) försvaret ^{Se not 1}	36.440	31.089	30.334	24.409	26.962
b) övriga	26.584	25.726	27.271	41.417	33.493
Summa ärenden under 4	63.024	56.815	57.605	65.826	60.455
5. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka det fanns uppgift i Säkerhetspolisens register ^{Se not 2} bortsett från endast uppgift om tidigare registerkontroll	710 (1,07%)	729 (1,21%)	1.100 (1,8%)	967 (1,4%)	809 (1,2%)
6. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka det fanns uppgifter i belastningsregistret BR och/eller i misstankeregistret MR (före år 2000 i person- och belastningsregistret (PBR))	2.300 (3,48%)	2.151 (3,57%)	1.943 (3,19%)	2.205 (3,16%)	2.260 (3,5%)
7. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka uppgift från Säkerhetspolisens register har lämnats ut ^{Se not 2}	8 (0,01%)	14 (0,02%)	12 (0,02%)	16 (0,02%)	11 (0,02%)
Av dessa uppgifter rör					
a) försvaret	5	10	9	4	3
b) övriga	3	4	3	12	8
8. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka uppgift I BR och/eller MR har lämnats ut	480 (0,72%)	458 (0,76%)	455 (0,75%)	517 (0,78%)	480 (0,74%)
varav					
män			434	492 (0,9%)	452 (0,9%)
kvinnor			21	25 (0,1%)	28 (0,2%)
Av dessa uppgifter rör					
a) försvaret	329	306	240	217	225
b) övriga	151	166	215	300	255
9. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka uppgift har lämnats ut enligt 18 § säkerhetsskyddslagen (särskild personutredning i säkerhetsklasserna 1 och 2)	8	12	13	10	14

Not 1. Med försvaret menas i detta sammanhang Försvarsmakten, Försvarets Materielverk och Totalförsvarets pliktverk

Not 2. Säkerhetspolisens register har det dubbla ändamålet att tjäna som spaningsregister för Säkerhetspolisens verksamhet och att vara underlag för registerkontroll. Utlämnande av en uppgift har i samtliga fall föregåtts av en prövning i det individuella fallet av Registernämnden enligt 24 § säkerhetsskyddslagen, därvid nämnden har funnit att uppgiften kan antas ha betydelse för prövningen av den kontrollerades pålitlighet från säkerhets-synpunkt.

Antalet inkomna ärenden har under året i stort sett motsvarat genomsnittet under den senaste femårsperioden. Nedgången från 2005 års toppnivå till 2006 års nivå avser till stora delar säkerhetsklass 3 (inklusive väktare). Också när det gäller terroristkontrollen sjunker antalet inkomna ärenden jämfört med föregående år. I säkerhetsklass 1 och 2 har det däremot skett en ökning. Någon eller några bestämda orsaker till förändringarna kan inte utläsas.

Den tidigare nedgången av antalet inkomna ärenden avseende försvaret tycks ha bromsats upp. Den höga siffran för inkomna ärenden från ”övriga” myndigheter (utanför försvaret) avseende år 2005 har sannolikt orsakats av att antalet ärenden från Kriminalvården var särskilt högt det året. Orsaken till det har angivits i föregående års verksamhetsberättelse. För 2006 har antalet inkomna ärenden från ”övriga” myndigheter sjunkit till en mera normal nivå, dock på en klart högre nivå än åren 2002 – 2004.

Antalet uppgifter som Registernämnden lämnat ut från SÄPO-registret har hållit sig relativt konstant (se punkt 7 i statistiktabeln).

4.1.3 Inspektionen av nyregistreringar i Säkerhetspolisens centralregister

Registernämndens uppgift att granska Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter enligt polisdatalagen, särskilt med avseende på 5 § i den lagen, har utförts såväl under det löpande arbetet med de olika registerkontrollärendena som vid särskilda granskningstillfällen vid enheter inom Säkerhetspolisen. Under 2006 har två sådana särskilda granskningstillfällen förekommit (se ovan under avsnitt 3).

Vid det besök som nämnden gjorde vid Säkerhetspolisens enhet i Luleå fann nämnden inte något som föranledde något påpekande från nämndens sida.

Som framgått ovan (se avsnitt 3) har nämndens första avdelning under november och december månad 2006 genomfört en inspektion av samtliga nyregistreringar som skett i Säkerhetspolisens centralregister på författningsskyddets område under en månad (september) av 2006. Ett protokoll över inspektionen har upprättats och delgivits Säkerhetspolisen. Vid inspektionen har inte påträffats några registreringar som saknar grund eller som strider mot vad som föreskrivs i 5 § polisdatalagen. Nämnden har däremot i protokollet gjort påpekanden om andra brister i vissa av registreringarna som bör avhjälpas av Säkerhetspolisen. Det gäller dels att registreringsgrunden skall framgå direkt av registreringen, dels att ett visst tekniskt problem i registreringssystemet bör åtgärdas.

4.2 *Uppgifter som handläggs vid andra avdelningen*

Vid andra avdelningen handläggs ärenden om kvalificerade skyddsidentiteter. Sökande i dessa ärenden är den öppna polisen (företräd av Rikskriminalpolisen) eller

Säkerhetspolisen. Vid avdelningen har under fjärde kvartalet 2006 handlagts sju ärenden om sådana skyddsidentiteter. Ett ärende kan innehålla ansökan om en eller flera kvalificerade skyddsidentiteter. Samtliga under fjärde kvartalet 2006 begärda skyddsidentiteter har beviljats. I vissa fall har det dock krävts kompletteringar från sökandenas sida.

Nämndens uppgift såvitt avser de kvalificerade skyddsidentiteterna är ny från och med den 1 oktober 2006. Vid nämnden har därför skett ett omfattande arbete med att bygga upp arbetsformer och arbetsrutiner, rapporterings- och bevakningssystem samt samverka med andra myndigheter som berörs av nämndens arbete på detta område.

Nämnden konstaterar att verksamheten med kvalificerade skyddsidentiteter kommit igång väl och att antalet sökta kvalificerade skyddsidentiteter fram till årsskiftet 2006/2007 varit relativt lågt.

5 Pågående reformarbete som kan beröra nämnden

I betänkandet Ytterligare rättssäkerhetsgarantier vid användandet av hemliga tvångsmedel, m.m. (SOU 2006:98) föreslås bl.a. inrättandet av en Säkerhets- och integritetsskyddsnämnd som skall ha till uppgift att utöva särskild tillsyn av den verksamhet där det förekommer verkställighet av hemliga tvångsmedel eller kvalificerade skyddsidentiteter och som skall granska Säkerhetspolisens behandling av uppgifter enligt polisdatalagen (1998:622). Förslaget innebär också att Registernämndens nuvarande uppgifter avseende registerkontrollärendena och ärendena om kvalificerade skyddsidentiteter skall handläggas inom den nya nämnden av två särskilda delegationer (som alltså skall motsvara Registernämndens första och andra avdelning). Om förslaget genomförs innebär det att Registernämnden skall upphöra. Reformen föreslås i betänkandet träda i kraft den 1 januari 2008.

Förslagen i betänkandet har varit föremål för remissbehandling och övervägs nu inom regeringskansliet.

Ett uppdrag har i december 2006 lämnats åt en sakkunnig person att biträda Justitiedepartementet med att göra överväganden och lämna förslag inför inrättandet av en Säkerhets- och integritetsskyddsnämnd.

6 Remisser

Till nämnden har under 2006 inkommit begäran om nämndens remissyttrande i följande ärenden:

1. Lagrådsremiss ändringar i säkerhetsskyddslagen m.m.
2. Kustbevakningens personuppgiftsbehandling Integritet –Effektivitet (SOU 2006:18)
3. Ett effektivare brottmålsförfarande – några ytterligare åtgärder (SOU 2005:117)
4. Promemorior Sekretess i försäkringsföretag för uppgift om genetisk undersökning och genetisk information (Fi2006/4028)
5. Några frågor om säkerhetsprövning inför utlandsverksamhet, m.m. (Ds 2006:20)
6. Ytterligare rättssäkerhetsgarantier vid användandet av hemliga tvångsmedel, m.m. (SOU 2006:98)

7 Planering av nämndens arbete under år 2007

Trots ett mycket stort antal inkommande registerkontrollärenden har Registernämnden hittills kunnat hålla jämna steg mellan inkommande och avgjorda ärenden. Ambitionen är att kunna göra det även i fortsättningen. Avgörande för om det skall lyckas är att Säkerhetspolisen kan ställa erforderliga kansliresurser till förfogande.

Med anledning av de erfarenheter som nämnden gjorde vid inspektionen av Säkerhetspolisens centralregister under hösten 2006 avser nämnden att under 2007 göra en ytterligare liknande inspektion.

Nämnden avser att under våren 2007 genomföra en uppföljning med alla berörda myndigheter av hur verksamheten med kvalificerade skyddsidentiteter fungerar. Med anledning av att nämnden i januari 2007 avslagit ansökningar om kvalificerade skyddsidentiteter avser nämnden också att föra diskussioner med Rikskriminalpolisen och Säkerhetspolisen om det underlag som nämnden kräver för sin handläggning av sådana ansökningar.

Denna verksamhetsberättelse har beslutats av Registernämnden vid ett gemensamt möte med båda avdelningarna den 21 februari 2007. I beslutet har deltagit ledamöterna Anders Eriksson, ordförande, Sten Falkner, Vilhelm Andersson, Gerd Engman, Susanne Feinsilber, Stefan Johansson och Ola Sundell. Föredragande har varit Joel Brorsson.

För Registernämnden

Anders Eriksson

Joel Brorsson